

Martin V. Heinesen, jarðfrøðingur heldur møguleikar kunnu vera fyri týðandi vinnumøguleikum á havbotninum norðan fyri Føroyar í framtíðini. Myndatøka Jan Müller/oljan.fo

Havbotnurin norðan fyri Føroyar møguligt framtíðar gullnám

Jan Müller

08.04.2014 - 12:35

[Oljan.fo](http://oljan.fo)

Við tilmælinum hjá Landgrunsnevnd ST um rætt Føroya til eitt stórt øki uttan fyri 200 fjórðingar norðan fyri Føroyar, hava vit eisini fingið atgongd til møgulig ráevni, mineral, á havbotninum, sum einaferð í framtíðini kunnu gerast ein týðandi vinna.

Hetta staðfestir Martin V. Heinesen, jarðfrøðingur og limur í Landgrunsnevnd ST.

Sjálvur hevur Martin V. Heinesen fyri stóran part verið við í arbeiðinum at seta saman krøv Føroya til landgrunsmørk uttan fyri 200 fjórðingar. Hann varð so valdur í sjálva landgrunsnevndina á sumri 2012, og síðan tá hevur ungi havnarmaðurin, Finn Mørk, røkt uppgávuna sum leiðandi jarðfrøðingur í sendinevnd kongsríkisins, sum hevur til uppgávu at verja okkara landgrunskrøv mótvegis landgrunsnevndini.

Martin V. Heinesen, sum nú 21 vikur um árið starvast í New York, er ikki komin sovandi til spennandi og týðandi starvið sum limur av Landgrunsnevnd ST. Drúgvu royndir og vitan hansara sum jarðfrøðingur og leiðari av føroyskari jarðfrøðifyrisiting, bæði Jarðfrøðisavni og Oljufyrisiting, umframt luttøku í marknasamráðingum, hava givið honum góð skoðsmál. Hann var eisini partur av Oljuráðleggingarnevndini, sum legði lunnar undir føroysku oljutilgogndina. Ein kann eisini siga, at hann hevur verið ein av eldsálunum og drívandi kreftunum aftanfyrir royndirnar hjá føroyingum at vinna okkum rætt til landgrunsøki kring Føroyar, sum liggja uttanfyri 200 fjórðingar.

Nú Føroyar hava fingið staðfest rættin til landgrunn uttan fyri 200 fjórðingar norðan fyri kann Martin Heinesen ikki annað enn fegnast, tí hetta er úrslitið av tí stóra og drúgvá arbeiðinum, sum eisini hann sjálvur hevur verið partur av saman við øðrum góðum kreftum.

Gongdin

Fyrst var ein verkætlanarbólkur settur at fyrireika kravið, við fólki frá Jarðfeingi og donskum jarðfrøðiligum myndugleikum, og í 2008 ella so varð farið undir at fyrireika sjálva dokumentatiónina. Í 2009 var so kravið fyri norðara økið latið inn. Kravið fyri sunnara økið varð latið inn seint í 2010.

Martin Heinesen heldur føroyingar hava verið sera hepnir við teimum monnum, sum hava vart krøv okkara.

“Tað var ein sonnur fongur hjá okkum at fáa Bjørn Kunoy, sum tann gløggi og dugnaligi havrættarserfrøðingur og sendinevndarleiðari, hann er, at standa á odda fyri tí lögfrøðiliga arbeiðinum og seinni eisini fyri sjálvari sendinevndini. Saman við Finn Mørk, Árna Olafssyni umframt sera góðum stuðli frá danskari síðu hevur kongsríkið havt eitt team, sum er í heimsflokki.”

Martin greiðir frá, at spurningurin um landsgrunskrøv var longu frammi í 2002, tá danska kongsríkið avgjórði at staðfesta Havrættarsáttmála Sameindu Tjóða, og tá varð eisini avgjört at fyrireika møgulig landgrunskrøv uttan fyri 200 fjórðingar. Tað var hugt eftir ymsum økjum, sum hugsast kundu koma uppá tal, og tað endaði við, at har vóru tvey øki við Føroyar og trý við Grønland.

Martin sigur víðari, at man tá illa dugdi at ímynda sær, at serstakliga økið norðan fyri Føroyar skuldi geva nakað úrslit. Men man vildi hyggja eftir tí. So var tað spurningurin, hvussu reglurnar vóru fyri tí juridiska landgrunninum, tí tann fysiski røkkur bara út á nakrar hundrað metra dýpi.

“Tá vit hugdu eftir hesum hildu vit, at her var kanska okkurt at fara eftir og meira vit hugdu, tess meira fóru vit at trúgva uppá tað. So var spurningurin, hvussu langt út tað rakk. Vit hildu, at vit skuldu royna at fara eftir so nógvum, sum tað bar til.

Tað vit lótu inn var tað mesta vit hildu vera realistiskt. So út frá tí vit loksins fingur burtur úr má sigast, at okkara fólk við Bjørn og Finn á odda hava gjørt eitt vælaarbeiði at sannføra Landgrunsnevndina.”

Stutt eftir at kongsríkið Danmarkar hevði staðfest Havrættarsáttmálan í 2002 gjørdu føroyskir og danskir myndugleikar av, at Føroyar og Danmark skuldu býta útreiðslurnar til dátainnsavnan og annað fyrireikingararbeiði sínámillum viðvíkjandi teimum báðum føroysku økjunum.

Fyrireikingin snúði seg nevnliga nógv um innsavnan av dátum, seismiskum dátum, dýpdardátum oð. Tað var tað, sum serliga kostaði. Samlaði kostnaðurin av arbeiðinum bæði fyri økið norðan og sunnan fyri, liggur um 45 mió. kr. fyri Føroyar og sama fyri Danmark.

Martin heldur úrslitið av hesum partinum av kravøkjunum vera ikki minst spennandi fyri víðari tilgongdina, tí økið norðan fyri er tað fyrsta av fimm økjum í kongsríkinum og hava teir mett hetta sum eitt slag av sveinaroynd.

“Vit hava fingið nógvar góðar royndir, sum hini málini kunnu fáa gleði av.”

Jarnbrot

-Tey eru kanska eitt slag av jarnbroti?

“Tað kann væl vera. Innanhýsis hava vit kallað hetta fyri eitt royndarkrav (testsubmissión). Og vit hava mett hetta vera nakað vit skulu taka í fullum álvara. Eitt annað er so, at vit hava eina avtalu við Norra og Ísland um eitt øki uppá 27.000 ferkilometrar í okkara part, tí økini umskarast.

Hetta er grundarlag fyri, um so er at tað finnast ráevni av áhuga, at tað kann vera við til at skapa eitt gott íkast til framtíðar ættarlið í Føroyum.

Hugsa vit olju og gass, so metast útlitini fyri tí ikki at vera stór. Her er djúpt og jarðfrøðiliga søgan gevur okkum ikki vónir um tað heldur. Man hugsar meira um mineral á havbotninum. Slík finnast á líknandi økjum í heiminum, her m.a. í Kyrrahavinum,” sigur jarðfrøðingurin og vísir á, at tað er ikki púra óhugsandi, at tað innan næstu tíggjutals árin, fer at koma okkurt í gongd her.

Og fortreytirnar eru heldur ikki púrusta eiðasørar.

“Vit finna her Ægisryggin, sum t.d. svarar til Reykjanesryggin sunnan fyri Ísland, har pláturarnar fara sundur. Hetta er ein ryggur, sum upprunaliga var virkin. Tær prosessir, sum henda á slíkum støðum, eru oftani grundarlag fyri mineralum ol.

So tað er ikki óhugsandi, at tað kunnu finnast mineralir kring Ægisryggin, og tá hann í stóran mun fellur í okkara part, kunnu liggja framtíðar vinnumøguleikar her. Men tað fara at ganga nógvar ár, áðrenn vit koma so langt. Fyrstu mugu vit so fáa sáttmálan uppá pláss við okkara grannar Ísland og Norra og so taka tað harfrá.”

Martin V. Heinesen verður skjótt aftur í New York, har hann í hvussu er fer at sita til 2017. Og hann fer neyvan at keða seg. Uppgávnar eru mangar og spennandi, og tá arbeiðshugurin altíð er góður, so verður tað ein vælhýrdur føroyskur jarðfrøðingur, sum fer at halda til millum háhúsini í einum av heimsins størstu býum komandi árin.

Myndir:

Martin Heinesen her saman við Bjørn Kunoy og Finn Mørk, ið allir hava átt ein týðandi leiklut í arbeiðinum at vinna Føroyum marknarættindi norðan fyri Føroyar.

Martin Heinesen her saman við samstarvsfeløgum umframt løgmanni og vinnuráðharra Frá tíðindafundinum í Tinganesi herfyri.

Martin Heinesen saman við starvsfeløgum í eini undirnevnd hjá Landgrunsnevnd ST. Frá vinstri: Jair Alberto Ribas Marques, Brasilia; Lawrence Folajimi Awosika, Nigeria (formaður í landgrunsnevndini); Yong Ahn Park, Suðurkorea; Galo Carrera Hurtado, Meksiko (formaður í undirnevndini); Mazlan Bin Madon, Malaysia; Martin V. Heinesen; Isaac Owusu Oduro, Ghana.

Til arbeiðis í Landgrunsnevnd ST. Martin Heinesen saman við Richard Haworth, Kanada; og Francis Charles, Trinidad og Tobago.

Í New York býr Martin Heinesen á 279 E 44th Street, nærhendis høvuðsborgini hjá ST, har hann starvast 21 vikur um árið

